

Godišnji izvještaj

Centar za edukaciju mladih

2010

Poštovani/e,

Ovaj izvještaj je napisan s namjerom da prikaže, u prvom redu, kvalitet i transparentnost rada Centra za edukaciju mladih.

2010.godinu obilježili su programi koji su direktno utjecali na poboljšanje kvaliteta života i nivo informisanosti mladih ljudi i ostalih građana/ki zajednica u kojima djelujemo.

Kao i svih prethodnih godina Centar za edukaciju mladih je nastavio promovisati volonterizam i aktivizam mladih, direktno implementirajući aktivnosti koje na dugoročnom planu omogućuju našim korisnicima/ama da konzumiraju rezultate programa.

Uporište u radu CEM je pronašao u usvojenim zakonskim aktima koji se odnose na mlade ljude, kako na lokalnom, tako i na državnom nivou.

Posebna nam je čast spomenuti i da smo u 2010.godini prepoznati od strane mnogih novih internacionalnih i nacionalnih partnera i donatora, i da se teritorija našeg djelovanja proširila na prostor i van Bosne i Hercegovine.

Ono što je znatno poboljšalo kvalitet rada organizacije je i kreiranje nove strategije i ciljeva rada Centra za edukaciju mladih, a jedan od ciljeva se odnosi na djelovanje organizacije kao resursni centar.

Od septembra 2010.godine, Centar za edukaciju mladih djeluje kao regionalni resursni centar, koji ima za cilj razvijene i samoodržive organizacije civilnog društva u BiH, koje u skladu sa standardima kvaliteta i u partnerskoj saradnji sa vladinim i privrednim sektorom odgovaraju na potrebe i interese građana/ki.

Ugodna nam je dužnost zahvaliti se i svim prijateljima Centra za edukaciju mladih, našim volonterima i aktivnim članovima koji su nas poticali na rad, nesebično motivisali na kreiranje programa koji su bili pokretači promjena i povećali kvalitet sveobuhvatnog života, ne samo mladih ljudi već i svih građana/ki zajednica u kojima djelujemo.

CEM Tim

1. Centar za edukaciju mladih – CEM

Centar za edukaciju mladih (CEM) djeluje na prostoru srednje Bosne od 1998. godine; najprije pod nazivom Proni Institut za socijalnu edukaciju, a kasnije Forum Syd Balkans Programme (FSBP).

25.septembra.2007 godine CEM se lokalno registruje i počinje djelovati kao samostalna organizacija civilnog društva, ali nastavlja saradnju s drugim organizacijama, članicama Forum Syd Balkans Programme mreže.

Preko 10 godina, naš glavni donator bila je Švedska internacionalna razvojna agencija - SIDA. Smanjenjem priliva sredstava internacionalnih agencija i drugih donatora u Bosnu i Hercegovinu, kao i sve druge organizacije civilnog društva, CEM osigurava sredstva kroz pisanje projekata koji su odraz strateških pravaca organizacije i uspostavlja različite vidove saradnje sa vladinim i nevladinim institucijama.

Kvalitetan rad u skladu sa europskim standardima, kao i konstantno unaprijeđenje ekspertize uposlenih u organizaciji, osigurava CEM-u prepoznatljivost u okruženju i podršku donatora i partnera.

Rad Centra za edukaciju mladih u proteklih par godina su podržale različite internacionalne i domaće agencije i donatori, kao što su Razvojni program Ujedinjenih

naroda/nacija – UNDP BiH, Balkan trust for democracy - BTD, IOGT NTO, Centar za promociju civilnog društva – CPCD i drugi.

U 2010.godini Centar za edukaciju mladih proširuje pravce svog djelovanja, i postaje Regionalni resursni centar za područje Srednjobosanskog kantona i općine Zenica, sa svojim kancelarijama u Travniku, Turbetu i Zenici.

7 uposlenih Centra za edukaciju mladih su ujedno i certificirani treneri koji obrađuju različite teme sa ciljem izgradnje kapaciteta ciljnih grupa CEM-a, kao što su mladi ljudi, organizacije civilnog društva, vladin sektor ali i pojedinaca/ki.

Svi programi i aktivnosti Centra za edukaciju mladih su prvenstveno usmjereni na osnaživanje mladih ljudi kroz omladinski rad, kako bi razvili svoje pune kapacitete i doprinosili razvoju demokratskog društva, kao i na razvoj i podršku organizacijama civilnog društva.

Aktivnosti Centra za edukaciju mladih se temelje na vrijednostima i principima prepoznatljivima za našu organizaciju od njezinih početaka, kao što su: prihvatanje i poštivanje različitosti, nediskriminacija, promocija jednakih prava, promocija zdravog okruženja i lični i socijalni razvoj.

Kako su mladi ljudi od samih početaka glavni fokus rada CEM-a, promocijom volonterizma i aktivizma mladih, iz godine u godinu povećavamo broj aktivnih volontera, i sada imamo preko 60 educiranih mladih ljudi koji su motivisani da volontiraju.

U općinama u kojima djelujemo imamo podršku lokalnih vlasti i šire zajednice.

1.2.Vizija

Centar za edukaciju mladih, kao pokretač i nosilac društvenih promjena u Bosni i Hercegovini, osnažuje pojedince/ke, organizacije civilnog društva i donosiocima odluka da zajedničkim djelovanjem grade društvo jednakih mogućnosti za sve.

1.3.Misija

Centar za edukaciju mladih je organizacija civilnog društva, koja djeluje na području Bosne i Hercegovine, i koja kroz neformalno obrazovanje, omladinski rad, razvoj i implementaciju omladinskih politika, prenosi znanja, vještine i iskustva pojedincima/kama, organizacijama civilnog društva i donosiocima odluka i zajedno sa njima kreira pozitivne promjene u društvu u skladu sa europskim integracijama.

1.4. Da bi ispunio viziju i misiju, CEM djeluje u okviru 3 strateška pravca

Oснаženi mladi ljudi sa prostora srednje Bosne ostvaruju svoja prava i aktivno doprinose razvoju demokratskog društva na putu ka evropskim integracijama.

- Razviti kapacitete omladinskih lidera da aktivno praktikuju, promovišu volonterizam i omladinski aktivizam u lokalnoj zajednici
- Razviti funkcionalne omladinske politike prilagođene potrebama lokalnih zajednica Srednje Bosne
- Kreirati sistem podrške implementaciji zakona o mladima FBiH
- Kreirati uslove za pristup informacijama koje su relevantne mladim ljudima

Razvijene i samoodržive organizacije civilnog društva u SB, u skladu sa standardima kvaliteta i u partnerskoj saradnji sa javnim i privatnim sektorom odgovaraju na potrebe i interese građana.

- Podržati izgradnju institucionalnih i tehničkih kapaciteta OCD-a u SB.
- Pojačati uticaj OCD-a u procesu kreiranja i implementacije javnih politika na prostoru SB
- Promocija i jačanje transparentnosti i profesionalizma djelovanja NVO.
- Facilitacija i podrška razvoju dijaloga i partnerstva vlasti i civilnog društva kroz razvoj i primjenu sporazuma o međusektorskoj saradnji

Osiguran održiv razvoj organizacije

- Osigurati sredstva za rad i razvoj organizacije
- Poboljšati saradnja sa drugim OCD (lokanim i međunarodnim)
- Razviti ljudske resurse
- Izgraditi funkcionalnu organizacionu strukturu

- Prepoznata vrijednost i kvalitet rada CEM-a
- Implementirati razvojne planove organizacije

Ciljne grupe CEM-a su svi mladi bez obzira na nacionalnu, religijsku, rasnu, seksualnu i druge pripadnosti i opredjeljenja od 13-30 godina, vladin sektor, i organizacije civilnog društva.

1.5. Vrijednosti i principi koji vode našu praksu

- Cjeloživotno učenje kroz neformalno obrazovanje
- Jednake mogućnosti za sve
- Inovativni pristup razvoju zajednice
- Promocija volonterizma i aktivizma
- Mladi ljudi kao donosioci pozitivnih promjena u društvu
- Prihvatanje i uvažavanje različitosti
- Promovisanje nediskriminacije i tolerancije
- Društvena odgovornost
- Promovisanje i poštivanje ljudskih prava
- Lični i socijalni razvoj
- Razvoj i promocija timskog rada
- Promocija zdravog okruženja

1.7. Centar za edukaciju mladih kao Regionalni resursni centar

NOVI VID JAČANJA LOKALNIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA

U septembru 2010.godine u prostorijama Centra za promociju civilnog društva u Sarajevu održan je prvi osnivački sastanak i definisanje ciljeva i pravca djelovanja Mreže resursnih centara, koju za sada čine 5 organizacija: Centar za edukaciju mladih iz Travnika, DON iz Prijedora, ToPeer iz Doboja, CGS iz Livna, i ORC iz Tuzle.

Centar za edukaciju mladih kao Regionalni resursni centar djeluje na prostoru Srednjobosanskog kantona i općine/grada Zenice, pokrivajući na taj način 12 općina u FBiH.

Cilj osnivanja ove mreže je jačanje i razvoj lokalnih nevladinih organizacija, koje u većini slučajeva svojim kapacitetima obezbjeđuju podršku i usluge brojnim korisnicima, posebno u lokalnim sredinama.

Korisnici mreže resursnih centara

- Formalne i neformalne grupe građana
- Biznis sektor
- Organizacije civilnog društva
- Vladajuće institucije
- OCD mreže i koalicije
- Javne obrazovne i kulturne institucije
- Donatori

Vizija Resursnog centra

Razvijene i samoodržive organizacije civilnog društva u BiH, koje u skladu sa standardima kvaliteta i u partnerskoj saradnji sa vladinim i privrednim sektorom odgovaraju na potrebe i interese građana.

Misija Resursnog centra

Misija MRCa je jačanje OCDa i lokalne zajednice u BiH kroz informisanje, edukaciju, savjetovanje i druge vrste pomoći, podrška umrežavanju, izgradnji koalicija i partnerstva između vlasti civilnog društva i poslovnog sektora.

Strateški pravci Resursnog centra

- Podrška izgradnji OCD-a u BiH kao faktora promjena kroz podršku izgradnje institucionalnih i tehničkih kapaciteta.
- Povećanje uticaja OCD-a u procesu kreiranja javnih politika u lokalnoj zajednici kroz umrežavanje i izgradnju zajedničkih koalicija, zagovaranje i druge oblike zajedničkog djelovanja i uticaja.
- Promocija i jačanje transparentnosti i profesionalizma u djelovanju NVO kroz promociju standarda kvaliteta i etički kodeks NVO.
- Kontinuirano podizanje vlastitih institucionalnih i tehničkih kapacitetamreže a u cilju što efikasnijeg ostvarivanja osnovne misije i ciljeva mreže, kroz

osiguranje samoodrživosti u periodu od 2-3 godine, kroz različite izvore finansiranja.

- Facilitacija i podrška razvoju dijaloga i partnerstva vlasti i civilnog društva kroz razvoj i primjenu sporazuma o međusektorskoj saradnji.

Strateški pravci se implementuju kroz:

- Informisanje i edukaciju
- Umrežavanje i koalicije
- Mobilizaciju lokalnih zajednica
- Facilitaciju i izgradnju partnerskih odnosa sa (lokalnim) vlastima
- Izgradnju odnosa sa medijima
- Unaprjeđenje zagovaranja

1.8. Ljudski resursi Centra za edukaciju mladih

2. Godišnji izvještaj za 2010. godinu

2.1. Osnaživanje ljudskih resursa

Od samih početaka svog postojanja Centar za edukaciju mladih radi na osnaživanju kapaciteta uposlenih organizacije s ciljem povećanja profesionalnosti u radu organizacije u skladu sa europskim standardima i dosezanja većeg nivoa kvaliteta u kreiranju i implementaciji svih programa organizacije.

Tokom 2010. godine uposleni/e CEM-a su pohađali/e sljedeće treninge:

1. Trening „Trauma u procesu pomirenja“

Trening „Trauma u procesu pomirenja“ je organizovan od strane Humanitarno-karitativne organizacije Kruh sv. Ante (Sarajevo).

Trening je održan je u Vitezu u januaru 2010. godine, a treningu su prisustvovali predstavnici NVO sektora.

Učesnici treninga su certificirani od strane Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i sporta SBK/KSB.

2. Trening „Zagovaranje i lobiranje“

Trening je održan u Podgorici u februaru 2010. godine od strane Forum Syda Balkans Programme.

Treningu je prisustvovao menadžment tim organizacije i odnosio se na mogućnosti i načine zagovaranja i lobiranja prema donatorima i ostalim relevantnim subjektima u radu NVO sektora.

3. Trening „SIQ – Sistem upravljanja kvalitetom“

Trening „SIQ-Sistem upravljanja kvalitetom“ održan je u Sarajevu, a organizovan u saradnji Centra za promociju civilnog društva - CPCD i Slovenačkog instituta za kvalitet - SIQ.

Treningu prisustvovao menadžment tim CEM-a u augustu 2010. godine

4. Kurs „Kurs za menadžere sistema upravljanja kvalitetom u NVO“ i „Kurs za vodeće provjerivače sistema kvaliteta u NVO“

U sklopu realizacije programa „Održivi razvoj NVO sektora u BiH“ koji finansira USAID, predviđena je podrška uvođenju i promociji sistema osiguranja kvaliteta za NVO.

Kurseve je organizovao CPCD i ovom prilikom predstavnik Centra za edukaciju mladih je certificiran za menadžera i provjerivača sistema upravljanja kvalitetom u NVO.

Kursevi su održani u augustu 2010. godine.

5. Trening „Trening za trenere“

Educiranje i jačanje profesionalnih kapaciteta 25 trenera iz bosanskohercegovačkih nevladinih organizacija cilj je treninga koji je organizirao Centar za promociju civilnog društva.

Treningu su prisustvovali uposleni CEM-a. Održan je u Sarajevu u oktobru 2010. godine i trajao je pet dana.

6. Trening „Porezi i poreska problematika u NVO sektoru“

Trening „Porezi i problematika u NVO sektoru“ je prošao menadžment tim Centra za edukaciju mladih, a organizovan je od strane Centra civilnih inicijativa - CCI u decembru 2010.godine.

2.2. Realizovane radionice u 2010.godini

2.2.3. Volonterska radionica
Tema radionice: Volonterizam u zajednici
Ciljevi i podciljevi radionice:
• Promocija volonterizma u zajednici • Implementacija volonterske politike na nivou organizacije • Učešće volontera u planiranju, organizaciji i implementaciji volonterskih projekata CEM-a • Edukativne volonterske razmjene

CEM se bavi promocijom i unapređenjem volonterizma u zajednici. Učešće u realizaciji volonterskih projekata CEM-a uzelo je oko 150 volontera iz tri općine, Travnik, Vitez i Zenica.

Pored ovih projekata, naši volonteri su učestvovali i na omladinskom obrazovnom kampu o štetnosti konzumacije alkohola, koji se održao u Bratislavi (Slovačka) a koji je organizovan od strane Foruma MNE, i na kampu u Bugarskoj, gdje su volonteri pohađali trening na temu „Poverty has a face of a woman“ , a kamp je organizovala organizacija Evroalternativi 21 iz Bugarske.

Neki/e od volontera vode radionice, a svi su uglavnom uključeni u organizaciju i realizaciju svih projekata koje provodi organizacija CEM. Bitno je naglasiti da su svi ovi mladi ljudi prethodno prošli različite obuke i treninge i svoje poslove obavljaju veoma stručno i profesionalno, a sve to uz nadzor educiranih i certificiranih omladinskih radnika/ca.

U okviru projekta „Otvoreni parlament“ Parlamentarne skupštine BiH, u novembru 2010.godine volonteri/ke Centra za edukaciju mladih i partnerske organizacije Link iz Sarajeva su nekoliko sati proveli u zgradi najvišeg zakonodavnog tijela Bosne i Hercegovine. 45 volontera/ki su dočekali uposleni Sektora za odnose s javnošću, a na pitanja o pravima, potrebama i zakonskim rješenjima za mlade odgovorio je rukovodilac ove Službe, Zlatko Vukmirović.

Pored odgovora na pitanja koja su imali, volonteri/ke su dobili sve informacije o značaju, radu i temeljnim funkcijama Parlamentarne skupštine BiH.

Posjetu Parlamentarnoj skupštini BiH organizovali su zajedno Centar za edukaciju mladih i USAID BiH.

U 2010.godini, volonteri su počeli volontirati u JU „Dom i porodica“ i JU „Dom za stara lica“ Zenica. Volontiranje je podrazumijevalo brigu za djecu, stare i odrasle (socijalna zaštita: druženje i razgovori, rekreacija i relaksacija, organizacija kulturno-zabavnog života, zdravstvena zaštita i njega i sl.)

Volonteri koji su učestvovali u radionicama čiji je produkt dokumentarni ili edukativni film Centra za edukaciju mladih su također učestvovali i na radionicama pod nazivom „Sarajevo talent campus“, organizovanim od strane Sarajevo film festivala. Na radionicama, volonteri CEM-a su imali priliku razgovarati sa timom Sarajevo film festivala, nakon čega su pozvani da učestvuju u Sarajevo talent campusu naredne godine. Svi filmovi volonterske grupe Centra za edukaciju mladih (detaljnije objašnjeno u opisu radionica u nastavku teksta) su u decembru 2010. godine prikazani u sali Centra za kulturu općine Travnik, u sklopu projekta pod nazivom „Putujuće kino“ organizovanog od strane Sarajevo film festivala. Osim prikazivanja u Travniku, filmovi će biti prikazani u još 9 gradova unutar Bosne i Hercegovine tokom 2011. godine.

Na prostoru Centralne Bosne, Centar za edukaciju mladih okuplja 58 aktivnih volontera/ki.

2.2.4. Radionica „Alcohol“
Tema radionice: Snimanje dokumentarnog filma o štetnosti alkohola
Ciljevi i podciljevi radionice: Promocija zdravog života mladih ljudi
• Promocija volonterizma u zajednici

- Implementacija volonterskih programa
- Učešće volontera u planiranju, organizaciji i implementaciji volonterskih projekata CEM-a
- Snimanje edukativnog filma
- Promocija zdravog života mladih ljudi

CEM se bavi promocijom i unapređenjem volonterizma u zajednici. Direktno učešće u realizaciji volonterskog projekta pod nazivom „Alcohol“ uzelo je **17 mladih ljudi**, volontera Centra za edukaciju mladih.

Edukativni kratki igrani film je imao za cilj promociju zdravog života kod mladih ljudi. Film „Alcohol“ je u saradnji sa direktorima/cama srednjih škola, prikazan u tri srednje škole na području općine Travnik.

Film je direktno vidjelo preko 800 mladih ljudi sa područja općine Travnik. Ovaj film je također prikazivan i dva puta u prostorijama Centra za edukaciju mladih, gdje je prisustvovalo oko 50 mladih ljudi.

Neki/e od volontera/ki vode radionice, a svi su uglavnom uključeni u organizaciju i realizaciju svih projekata koje provodi organizacija CEM.

Bitno je naglasiti da su svi ovi mladi ljudi prethodno prošli različite obuke i treninge i svoje poslove obavljaju veoma stručno i profesionalno, uz nadzor educiranih i certificiranih omladinskih radnika/ca.

2.2.5. Radionica „Gdje sad“

Tema radionice: Snimanje dokumentarnog filma o problematici mladih ljudi

Ciljevi i podciljevi radionice: Osnažiti mlade ljude da se aktivno uključe u kreiranje prostora za mlade

- Promocija volonterizma u zajednici
- Implementacija volonterskih programa
- Učešće volontera u planiranju, organizaciji i implementaciji volonterskih projekata CEM-a
- Snimanje edukativnog filma
- Ukazivanje na ne postojanje prostora za okupljanje mladih

U realizaciji filma na temu „Gdje sad“, aktivno učešće je uzelo **15 mladih ljudi**, volontera Centra za edukaciju mladih. Ovim filmom volonteri CEM-a su ukazali na problem ne postojanja prostora za mlade. Također su ukazali i na aktuelne probleme sa kojima se mladi susreću a govore o nedostatku kulturnih dešavanja i institucija koje bi trebale praviti programe za mlade.

Ovaj film je u saradnji sa direktorima/cama prikazan u tri srednje škole na području općine Travnik. Prikazivanju ovog filma prisustvovalo je oko 800 mladih ljudi u srednjim školama. Film je također prikazan dva puta i u prostorijama Centra za edukaciju mladih, gdje je prisustvovalo oko 50 mladih ljudi.

2.2.6. Radionica „Omladinski aktivizam“

Tema radionice: Snimanje kratkih aktivističkih poruka

Ciljevi i podciljevi radionice: Osnažiti mlade ljude da se aktivno uključe u izgradnju lokalne zajednice

- Promocija omladinskog aktivizma i volonterizma u zajednici
- Implementacija omladinskih i volonterskih programa
- Učešće volontera u planiranju, organizaciji i implementaciji volonterskih projekata CEM-a
- Snimanje kratkih aktivističkih poruka

U realizaciji projekta pod nazivom „Omladinski aktivizam“, aktivno učešće je uzelo **15 mladih ljudi**, volontera Centra za edukaciju mladih. Cilj projekta je bio afirmirati što veći broj mladih ljudi da se uključe u kreiranje lokalne zajednice. Snimljeno je devet audio omladinskih aktivističkih poruka, koje su puštane na lokalnoj radio stanici TNT. Također je snimljen i kratki dokumentarni film koji govori o aktivnostima volontera Centra za edukaciju mladih. Film je postavljen na više internet portala i pogledalo ga je oko 1700 ljudi.

2.2.7. Radionica „Multimedija“

Tema radionice: Kako ispravno napisati vijest za web

Ciljevi i podciljevi radionice: Ukazati mladim ljudima na prednosti interneta

- Promocija volonterizma u zajednici – putem weba
- Implementacija volonterskih programa – putem weba
- Razvoj i izgradnja tima
- Kreiranje bloga namijenjenog mladim ljudima

Na radionici pod nazivom „Multimedija“ aktivno učešće je uzelo 16 mladih ljudi. Tokom ciklusa od tri mjeseca, **16 mladih ljudi** je prošlo kroz edukativni program, kreiran od strane certificiranih omladinskih radnika. Program se sastojao iz više segmenata, od: razvoja i izgradnje tima, pravljenja power point prezentacija, kreiranja bloga namijenjenog mladim ljudima, prikupljanja vijesti za blog, uređivačke politike, analiza potreba mladih ljudi...

Javna prezentacija bloga je održana u prostorijama Centra za edukaciju mladih a prisustvovalo joj je oko 30 mladih ljudi. Nakon toga, blog je postavljen na internet portal www.blogger.ba, a imao je 1500 posjeta u tri mjeseca.

2.2.8. Radionica „Istraživačka grupa“

Tema radionice: Istraživanje o stvarnim problemima mladih ljudi u zajednici

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Podsticanje na omladinski aktivizam
- Edukacija o osnovama istraživanja i sticanje novih iskustava
- Istraživanje problematike mladih, aktuelnosti i trendova
- Promoviranje važnosti uloge mladih u razvoju lokalne zajednice i šire

Radionica je osmišljena na način da mladi vrše istraživanja metodom ankete i intervju, a na osnovu njih prepoznaju potrebe mladih ljudi u našoj zajednici.

Radionica je obuhvatala različita istraživanja o štetnosti konzumacije alkohola, slobodnog vremena mladih, uključenosti u volonterizam i kativizam mladih i sl.

U okviru 2 ciklusa po 3 mjeseca, 17 polaznika je uspješno završilo radionicu.

2.2.9. Radionica „Tišina, snima se!“

Tema radionice: Snimanje internet emisija za mlade

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Sloboda samoizražavanja
- Ukazivanje na problematiku mladih
- Razvoj mašte i umjetničke svijesti
- Socijalna i mentalna osviještenost
- Samopoštovanje i samopouzdanje
- Volonterizam i aktivizam mladih

Radionica je kreirana i implementirana na inicijativu volontera/ki CEM-a Vitez.

Sastojala se os pripremljenih istraživanja problematike mladih u ovoj općini, i snimanja prvih internet emisija za mlade ljude, koje su postavljene na video servis Youtube.

Emisije pod nazivom „Tronožac“ su humoristično-edukativnog karaktera, i na slikovit način su prikazivale stvarne probleme i potrebe mladih ljudi općine Vitez a i šire.

Snimanje i montažu emisija u potpunosti su radili volonteri/ke.

Kratke omladinske emisije su prikazane u Osnovnoj i Srednjoj školi Vitez, a na promociji je bilo prisutno oko 80 učenika ovih škola.

U okviru ciklusa od 3 mjeseca, 13 polaznika je uspješno završilo radionicu.

2.2.10. Radionica gitare/muzička radionica

Tema radionice: Socijalizacija mladih ljudi kroz osnove sviranja gitare

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Formiranje grupe mladih ljudi koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)
- Podrška i pružanje prilike mladima da nauče svirati gitaru
- Timski rad

Veliki broj mladih pokazuje želju da nauči svirati neke od instrumenata, pa je tako nastala ideja za ovu radionicu.

Prolazeći kroz ovu radionicu, članovi/ce početne grupe su naučili svirati gitaru.

U okviru ciklusa od 3 mjeseca, 6 polaznika je uspješno završilo radionicu.

2.2.11. Radionica „Izviđači“

Tema radionice: Ekologija

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Edukacija mladih na polju ekologije
- Razvijanje izviđačkih vještina
- Treninzi (prva pomoć, zaštita od NUS-a, topografija, kretanje u prirodi)
- Promocija kulturno historijskog nasljeđa

Tokom ove godine urađene su brojne aktivnosti sa ovom grupom. Konstantan rad na promociji i zaštiti kulturne baštine ovoga kraja takođe je jedan od zadataka ove grupe. Tokom 2010. godine, izviđači su prošli adekvatnu edukaciju kako bi u 2011. godini kreirali i implementirali vlastite aktivnosti.

U okviru ciklusa od 3 mjeseca, 14 polaznika je uspješno završilo radionicu.

Kroz radionice Centra za Edukaciju Mladih ukupno je prošlo 171 mladih ljudi.

2.3. Kursevi realizovani u 2010. godini

2.3.1. Kurs informatike

Tema kursa: Učenje osnova MS Office-a i Internet Explorera

Ciljevi i podciljevi kursa:

- Razvoj ličnih sposobnosti iz oblasti informatike
- Sticanje osnovnog znanja o računarima
- Povezivanje mladih koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)

CEM je i ove godine uspješno provodio kurs informatike, tj. osnova rada na računarima. Kurs u trajanju od tri mjeseca obuhvata osnove rada u paketu Microsoft Office (MS Word, Excell, Power Point) i Internet Explorer, odnosno pretraživanje i korištenje interneta.

Održano je 5 ciklusa, a kurs je uspješno završilo 36 polaznika/ce.

2.3.2. Kurs stranih jezika

Tema kursa: Engleski jezik i turski jezik

Ciljevi i podciljevi kursa:

- Učenje osnova engleskog i turskog jezika
- Razvijanje komunikacijskih vještina
- Razvijanje vještina aktivnog slušanja
- Podrška mladim ljudima da aktivno govore strane jezike

Ovaj kurs je nastao kao odgovor na potrebe zajednice za učenjem osnova raznih stranih jezika kao npr. njemački, engleski, holandski, turski, itd.

Jedan od kurseva koji se održao u Zenici, je promovisan javnom tribinom koja se desila u čitaonici Gradske biblioteke, na temu "How to motivate young people to be more active in their communities". Na promociji su bili prisutni predstavnici nevladinog sektora, kao i studenti i učenici.

Kroz 4 ciklusa, ove kurseve je završilo 51 polaznika/ca.

Kroz kurseve Centra za Edukaciju Mladih ukupno je prošlo 87 mladih ljudi.

2.4. Realizovani treninzi u 2010. godini

2.4.1. Trening „Pisanje projektnih prijedloga“

Teme treninga:

Priprema i pisanje projektnih prijedloga, priprema budžeta za projekte

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru
- Podrška pri apliciranju za fondove i održivom razvoju udruženja i neformalnih

grupa građana
Učesnici treninga:
• Volonteri CEM-a (učesnici edukativnog programa „Budi promjena, volontiraj! 2010)
Trening je održan 1 put i pohađao/la ga je 22 polaznik/ca.
2.4.2. Trening „Javni nastup“
Teme treninga: Odnosi s medijima i javni nastup
Cilj i podcilj treninga:
• Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru • Socijalizacija, razvijanje novinarskih vještina za medijsko izražavanje
Učesnici treninga:
• Volonteri CEM-a (učesnici edukativnog programa „Budi promjena, volontiraj! 2010)
Trening je održan 1 puta ,a pohađao/la ga je 22 polaznik/ca
2.4.3. Trening „Vrijednosti volontiranja“
Tema treninga: Volonterizam u zajednici i njegov značaj
Cilj i podciljevi treninga:
• Približavanje volonterizma mladim ljudima • Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u omladinskim udruženjima • Prikazivanje realne situacije o volonterizmu u BiH
Učesnici treninga:
• Volonteri CEM-a (učesnici edukativnog programa „Budi promjena, volontiraj! 2010) • Aktivisti CK Kakanj
Trening je održan 2 puta, a pohađalo ga je 36 polaznika/ca.
2.4.4. Trening „Osnove komunikacijskih vještina i konflikt“
Teme treninga: Verbalna i neverbalna komunikacija, aktivno slušanje, asertivnost, konstruktivno rješavanje konflikta i medijacija
Cilj i podciljevi treninga:
• Poboljšanje komunikacijskih vještina • Vršnjačka edukacija • Razvoj i izgradnja tima • Prevazilaženje predrasuda • Prihvatanje različitosti • Razvijanje saradnje, tolerancije i međusobnog povjerenja
Učesnici treninga:
• Volonteri CEM-a (učesnici edukativnog programa „Budi promjena, volontiraj! 2010)
Trening je održan 1 put i pohađalo ga je 22 mladih ljudi.
2.4.5. Trening „Prva pomoć“
Tema treninga: Osnove pružanja prve pomoći
Cilj i podcilj treninga:
• Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar omladinskih udruženja/organizacija/ • Ispravan pristup povrijeđenom
Učesnici treninga:
• Članovi CEM-a
Trening je pohađalo 16 članova.
2.4.6. Trening „Zaštita od NUS-a“
Tema treninga: Opasnost od minsko - eksplozivnih sredstava

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar CEM-a
- Osvješćivanje mladih po pitanju opasnosti od MINA
- Upoznavanje sa metodama i procedurama u slučaju uočavanja NUS-a

Učesnici treninga:

- Izviđačka grupa CEM-a

Trening je pohađalo 16 članova/ica.

2.4.7. Trening „Izgradnja i razvoj tima“

Teme treninga:

Osnove timskog rada, socijalne vještine koje su potrebne za timski rad, liderstvo u timskom radu, prednosti i nedostaci rada u timu, timske uloge

Cilj i podciljevi treninga:

- Edukacija polaznika treninga o izgradnji i razvoju tima i podsticanje mladih ljudi da steknu vještine koje su potrebne za timski rad
- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru, mjesnim zajednicama, učeničkim vijećima
- Poboljšavanje odnosa u timu kako bi se doprinijelo konstruktivnom obavljanju zadataka

Učesnici treninga:

- Volonteri CEM-a (učesnici edukativnog programa „Budi promjena, volontiraj! 2010)

Trening je održan 1 put i pohađalo ga je 22 mladih ljudi.

2.4.8. Trening „Saradnja vladinog i nevladinog sektora“

Teme treninga:

Vrste i načini saradnje VO i NVO, kodeks ponašanja nevladinih organizacija, prezentacija sporazuma o saradnji

Cilj i podciljevi treninga:

- Edukacija nevladinih organizacija o načinima saradnje sa vlastima
- Promocija sporazuma o saradnji sa lokalnim vlastima
- Ukazivanje na bitnost pravovremene izgradnje odnosa NVO-NVO, NVO-VO

Učesnici treninga:

- Lokalni partneri World Visiona (Ze-do kanton)

Trening je održan 1 put i pohađalo ga je 12 predstavnika/ca NVO-a iz Ze-do kantona.

2.4.9. Trening „Zagovaranje“

Teme treninga:

Vrste i načini zagovaranja u nevladinom sektoru prema donatorima, vlastima i široj društvenoj zajednici

Cilj i podciljevi treninga:

- Edukacija nevladinih organizacija o vrstama i potrebi zagovaranja
- Ukazivanje na stvarne probleme i potrebe organizacija pojedinačno
- Definisanje problema i sistema zagovaranja rješenja problema

Učesnici treninga:

- Lokalni partneri World Visiona (Ze-do kanton)

Trening je održan 1 put i pohađalo ga je 11 predstavnika/ca NVO-a iz Ze-do kantona.

2.4.10. Trening „Samozapošljavanje kroz efektivno iskorištavanje šumskih plodova“

Teme treninga:

Vrste šumskih plodova, način i mjesto ubiranja, zakonske regulative za ubiranje šumskih plodova, samozapošljavanje kroz efektivno iskorištavanje šumskih plodova

Cilj i podciljevi treninga:

-Edukacija ratnih vojnih invalida o vrstama samozapošljavanja -Promocija samozapošljavanja kroz efektivno iskorištavanje šumskih plodova

Učesnici treninga:

• Ratni Vojni Invalidi Travnik

Trening je održan 1 put i pohađalo ga je 8 predstavnika/ca Ratnih vojnih invalida-RVI Travnik

Tokom 2010. godine u organizaciji CEM-a je održano 11 treninga kroz koje je prošlo 87 korisnika naših programa.

2.5.Realizovani projekti u 2010. godini

1.Naziv projekta: „Budi promjena, volontiraj! 2010“

Sažetak projekta:

Centar za edukaciju mladih, svjestan vrijednosti doprinosa koji volonteri daju u razvoju zajednica, te tako direktno poboljšavaju njen razvoj i kvalitet života u cjelini, je kreirao edukacijski program pod nazivom „Budi promjena, volontiraj!“.

Edukacijski program „**Budi promjena, volontiraj! 2010**“, ima zadatak promovirati važnost volonterizma i omladinskog aktivizma kao jednog od osnovnih elemenata društva, pružiti mladima mogućnost da dobiju dodatnu edukaciju i aktivno učestvuju u kreiranju uslova u svojim zajednicama kako bi ostvarili svoje pune potencijale.

Edukacijskim programom rušimo stereotipe o volonterizmu kao besplatnom radu i prikazujemo prave vrijednosti volonterizma u odnosu na društveni život i civilno društvo.

Program je okupio 20 mladih ljudi od 15-26 godina sa područja Srednjobosanskog i Zeničko-dobojskog kantona.

Edukativni program je implementiran kroz:

- Set edukacijskih treninga na teme:
 - Vrijednosti volontiranja
 - Razvoj i izgradnja tima
 - Osнове komunikacijskih vještina/Konstruktivno rješavanje konflikta
- Edukativnu razmjenu volontera i volonterki, održanu na Vlašiću, koja je sadržavala 2 treninga na teme: Pisanje projektnih prijedloga i Javni nastup, i planiranje praktičnog rada volontera/ki.
- Pripremu i prezentaciju praktičnog rada volontera/ki. Tema praktičnog rada je bila „Resetuj svijest“ s ciljem podizanja svijesti mladih o važnosti humanitarnog rada i pomaganja lokalnoj zajednici. Praktični rad je sproveden humanitarnim akcijama gdje je prikupljana hrana, igračke i odjeća za one kojima je najpotrebnije, a akcija je implementovana u Travniku i Zenici.
- Snimanje dokumentarnog filma o volonterizmu i aktivizmu mladih
- Promociju kompletnog projekta kroz obilježavanje 05.decembra - Međunarodnog dana volontera, podijele certifikata i volonterskih knjižica za volontere/ke koji su prošli kroz ovaj program, i premijerno prikazivanje filma o volonterizmu.

Kroz vršnjačku edukaciju, mladi volonteri/ke su prenijeli svoja znanja i vještine na nove volontere/ke, pa se broj korisnika koji su direktno bili uključeni u edukacijski program „Budi promjena, volontiraj!“ multiplicirao, i prešao brojku od 50 educiranih mladih ljudi, koji su spremni da implementiraju volontiranje.

Tokom projekta, a ponajviše implementacije praktičnog rada, učesnici/ce su imali podršku i superviziju trenera, kao i individualne tutoriale nakon svakog treninga, kojima je bio cilj otklanjanje nejasnoća pri realizaciji praktičnog rada i učestvovanja u projektu „Budi promjena, volontiraj! 2010“.

Sredstva za ovaj projekat izdvojili su Centar za edukaciju mladih i njemačka fondacija Schüler helfen leben - SHL.

- Implementacija praktičnog rada volontera/ki pod nazivom „Resetuj svijest“

Volonteri/ke, učesnici/ce ovogodišnjeg edukacijskog programa obuke volontera „Budi promjena volontiraj! 2010“ su kroz humanitarnu akciju pod nazivom „Resetuj svijest!“ implementirali dio praktičnog rada u sklopu ovog programa.

Preko 60 volontera/ki sa područja Srednjobosanskog i Zeničko-dobojskog kantona su osmislili ovaj projekat koji ima za cilj doprinos razvoju svijesti kod mladih ljudi o važnosti društvenog angažmana u lokalnoj zajednici.

Projekat „Resetuj svijest“ je

sadržavao sakupljanje osnovnih prehrambenih namirnica, odjeće i igračkama, koje su 12.11.2010.godine u Travniku, a 15.11.2010. u Zenici podijeljene institucijama kojima sa bile najpotrebnije.

Ovom prilikom sve prehrambene namirnice su odnešene u Javnu kuhinju HO Merhamet Travnik, gdje su pored podijele obroka korisnicima kuhinje, volonteri/ke pomogli osoblju pri kuhinjskim poslovima, a također su dio svog vremena iskoristili na razgovor sa korisnicima/cama.

Djecu sa Odjela pedijatrije Kantonalne bolnice Travnik, volonteri/ke su obradovali igračkama i igrom, a posjeta volontera/ki je posebno obradovala i štíćenike/ce J.U.Naš Dom Travnik, za koje se skupila neophodna odjeća.

Slična atmosfera odvila se u Zenici tri dana poslije, kada su sve prikupljene prehrambene namirnice podijeljene JU Javna kuhinja Merhamet, igračke pedijatrijskom odjeljenju Kantonalne bolnice Zenica, dječija odjeća JU „Dom i porodica“ Zenica, i odjeća za stare u JU „Dom za stara lica“ Zenica.

Sa ovim institucijama je dogovorena buduća saradnja koja će se ogledati u akcijama, posjetama i pomoći pri određenim poslovima.

Akciju „Resetuj svijest!“ su podržale Mješovita srednja škola Travnik, Mješovita srednja ekonomsko ugostiteljska škola Travnik, Osnovna škola Travnik, Prva i Druga gimnazija Zenica, Pravni fakultet Univerziteta u Zenici i brojni roditelji i prijatelji naših volontera/ki.

Tokom humanitarnih akcija indirektno učešće u projektu je uzelo oko 1100 građana/ki i učenika/ca ovih općina.

- Promocija projekta „Budi promjena, volontiraj! 2009“

Međunarodni dan volontera, 05.decembar

Centar za edukaciju mladih je povodom Međunarodnog dana volontera organizovao svečanu promociju edukativnog polugodišnjeg programa obuke volontera/ki „Budi promjena, volontiraj! 2010“

Promocija se desila 03.12.2010.godine u velikoj sali Općine Travnik, a brojni volonteri/ke, predstavnici vlasti, lokalnih nevladinih organizacija, institucija i građani su imali priliku da premijerno pogledaju kratki dokumentarni film o volonterizmu, u čijem je kreiranju učestvovalo preko 60 volontera/ki s područja SBK i ZE-DO kantona.

Svečana promocija je obuhvatala i:

- Dodijelu certifikata i volonterskih knjižica za preko 60 volontera koji su prošli edukacijski program za volontere „Budi promjena, volontiraj! 2010“ u organizaciji Centra za edukaciju mladih, a koji je podržan od strane njemačke fondacije Shüler helfen leben – SHL
- Kratku promociju implementiranih omladinskih programa koji su u 2010. godini kreirani od strane volontera

U okviru svečanog programa o vrijednostima i značaju volonterizma prisutnima su se obratili:

- Semin Konjalić - stručni saradnik za nevladine organizacije pri općini Travnik
- Mustafa Indžić - predsjednik Javne kuhinje „Merhamet“ Travnik
- Uposleni/e Centra za edukaciju mladih
- Predstavnici/e učesnika/ca edukacijskog programa „Budi promjena, volontiraj!“

-Dokumentarni film o volonterizmu

U sklopu projekta Centra za edukaciju mladih pod nazivom „Budi promjena, volontiraj 2010!“, osim polaznika edukativnog programa, učešće je uzelo i 20 volontera Centra za edukaciju mladih sa ciljem snimanja i dokumentovanja volonterskih aktivnosti polaznika projekta.

Tokom 6 mjeseci trajanja projekta pod nazivom „Budi promjena, volontiraj 2010!“, 20 volontera CEM-a je radilo na dokumentovanju treninga, edukativnih razmjena i praktičnog rada polaznika programa, što je u konačnici rezultiralo dokumentarnim filmom.

Film pod nazivom „Budi promjena, volontiraj“ je premijerno prikazan na samoj svečanoj dodjeli certifikata za polaznike programa „Budi promjena, volontiraj 2010!“.

Dodjela certifikata i premijerno prikazivanje filma je održano u velikoj sali općine Travnik na svjetski dan volonterizma, koji se svake godine obilježava 05.12.

Svečanoj podjeli i premijernom prikazivanju filma prisustvovalo je oko 100 ljudi kao i veliki broj medija.

Projekat je implementiran u periodu juni – decembar 2010. godine.

2. Naziv projekta: „Travnik wireless city!“

Centar za Edukaciju Mladih je zaključno sa 31.augustom 2010. implementovao projekat pod nazivom „Travnik wireless city“.

Projekat „Travnik wireless city“ odnosno „Travnik grad bežičnog interneta“, je imao za cilj stvaranje preduslova i poboljšanje sveukupnog položaja mladih ljudi u općini Travnik, omogućivši im pristup što većem broju informacija relevantnih za različite segmente njihovog života, kako bi se aktivnije uključili u društvene tokove i dali svoj puni doprinos u razvoju zajednice.

Aktivnosti projekta su obuhvatale otvaranje efikasnog i mladima dostupnog Info Parka (HOT-SPOT ZONA, besplatna internet konekcija) koji se nalazi u neposrednoj blizini svih srednjih škola u Općini Travnik, i izrada informativnog web portala za mlade.

Na web portalu mladi, kao i svi ostali zainteresovani mogu pronaći informacije vezane za pokrivenost i lokaciju wireless mreže i Info Parka, formalnu i neformalnu edukaciju, stipendije, grantove, ali i zanimljivosti iz svijeta kulture i umjetnosti.

Pored uređenja parka i postavke novih klupa, postavljen je i ulični/gradski sat, s kojim želimo odaslati simboličnu poruku da je došlo vrijeme informatičkog progresa u kojem grad Travnik ovim primjerom želi da bude u korak sa vremenom.

U sklopu ovog projekta su održane i radionice u 3 srednje škole na temu „Sloboda i važnost pristupu informacijama“. Radionice su imale za cilj upoznati mlade ljude o slobodnom pristupu informacijama kao i o važnosti pristupu informacijama. Na radionicama je prisustvovalo preko 1500 učenika iz tri srednje škole.

Ovim projektom smo kroz veću informisanost, koja je pravo mladih ljudi, gradili imidž, „komercijalizovali“ omladinski aktivizam, tj. prekinuli njegov „ekskluzivitet“ i ponudili ga i učiniti dostupnim svim mladim ljudima, bez obzira na njihovo mjesto stanovanja, njihovu pripadnost, subkulturu kojoj pripadaju itd.

-Promocija projekta:

Otvorenje Info parka

Centar za Edukaciju Mladih je u julu 2010.godine upriličio je svečano otvorenje Info Parka – Hot Spot zone (park kod Općinskog suda Travnik), prilikom čega je promovisan i informativni web portal za mlade www.opet.ba (Omladinski portal evropskog Travnika).

O značaju i važnosti ovakvih programa i projekata za mlade, u okviru svečanog programa prisutnima su se obratili Adis Arnautović, izvršni direktor Centra za edukaciju mladih, Tahir Lendo, načelnik općine Travnik i Siniša Ignjatić, UNDP - LOD monitoring koordinator.

Na otvorenju Info parka prisustvovalo je oko 80 građana/ki Travnika.

-Omladinski portal www.opet.ba

Centar za edukaciju mladih u cilju veće informisanosti mladih ljudi kreirao je omladinski portal www.opet.ba koji je za veoma kratko vrijeme postao jedan od najposjećenijih web portala za mlade kako u regionu Srednje Bosne tako i u cijeloj Bosni i Hercegovini. Dnevno ovaj portal posjeti preko **600 korisnika** što na mjesečnoj osnovi čini brojku od **18 000 posjeta**. Web portal www.opet.ba se u velikoj mjeri razlikuje od drugih web portala. Njegova osnovna namjena je da služi mladim ljudima BiH te da im obezbjeđuje neophodne informacije iz oblasti zapošljavanja, edukacije, stipendija/grantova i drugih njima relevantnih polja.

Ovaj portal u svojoj dugoročnoj strategiji ima za cilj da postane jedan od vodećih web informatora za mlade na području cijele BiH.

Web portal je otvorenog karaktera, i oslikava saradnju vladinog i nevladinog sektora, biznis sektora, kao i cjelokupnog civilnog društva. U proteklih pola godine postojanja portala, institucije, privredni subjekti, nevladine organizacije i pojedinci/ke sa područja

Bosne i Hercegovine šalju vijesti/oglase/informacije koje su relevantne za mlade ljude i one se besplatno objavljuju.

Volonteri Centra za edukaciju mladih su također učestvovali i u 6 javnih akcija koje se tiču promocije omladinskog portala www.opet.ba. Akcije su se sastojale od postavljanja mobilnih informatičkih štandova na kojima su građani Travnika imali priliku besplatno koristiti usluge wireless mreže CEM-a. Ovim akcijama je direktno obuhvaćeno preko 2000 građana Travnika

Projekat „Travnik wireless city“ je finansirao UNDP BiH, a sredstva su izdvojena iz projekta „Jačanje lokalne demokratije/demokracije-LOD“.

3. Naziv projekta: „Omladinska politika općine Travnik“

Centar za edukaciju mladih je u 2010.godini, zajedno sa Komisijom za mlade općine Travnik, implementovao projekat „Omladinska politika općine Travnik“.

Projekat je okupiti sve relevantne sudionike u društvenom životu općine Travnik, koji su direktno ili indirektno odgovorni za kvalitetu života mladih ljudi iz gradskih i prigradskih područja općine, kako bi zajedno sa mladim ljudima kreirali Omladinsku politiku općine Travnik.

U okviru ovog projekta uradilo se istraživanje potreba mladih ljudi iz općine Travnik, kroz radne grupe sastavljene od eksperata i mladih ljudi, i ponudilo petogodišnje rješenje u sljedećim oblastima:

1. zapošljavanje
2. zdravstvo
3. socijalna politika
4. kultura i obrazovane
5. sport, slobodno vrijeme i omladinski rad
6. mobilnost mladih, participacija i informisanje
7. zaštita životne sredine

Na osnovu rada radnih grupa napravio se dokument omladinske politike općine Travnik. Usvajanjem ovog dokumenta i prezentacijom široj zajednici projekat bi bio završen, a primjena dokumenta bi započela.

Projekat je počeo potpisivanjem ugovora o finansiranju projekta u aprilu 2010.godine, i projekat je trajao do 31.augusta 2010.godine.

Kako se projekat implementovao u partnerstvu sa Komsijom za mlade općine Travnik, svojim primjerom direktno povezuje vladin i nevladin sektor.

Ciljana grupa projekta su mladi ljudi u srednjim školama, na fakultetu i mladi ljudi koje traže svoje prvo zaposlenje i osnivaju porodicu. Bitno je da dokument nudi sistemsko rješenje potreba mladih u gradskim i prigradskim područjima općine, a procjenjuje se da ukupan broj mladih koji žive na području naše općine prelazi brojku od 12 000 mladih, starosne dobi od 16 – 30 godina.

Projekat „Omladinska politika općine Travnik“ je finansirao UNDP BiH, a sredstva su izdvojena iz projekta „Jačanje lokalne demokratije/demokracije-LOD“.

4. Naziv projekta: „Mladi i ključne kompetencije kao kamen temeljac za Europske integracije“

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u obliku znanja, vještina i stavova, prikladno svakom kontekstu, fundamentalne su za svakog pojedinca, u društvu koje je bazirano na znanju. One obezbjeđuju posebnu dodatnu vrijednost za tržište rada, socijalnu koheziju i aktivno građanstvo, nudeći fleksibilnost i prilagodljivost, satisfakciju i motivaciju. Zato što bi ih svi trebali posjedovati, Europski parlament je 18.decembra 2006. godine objavio Preporuku za ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (Official Journal L 394 of 30.12.2006.)

UG „Centar za edukaciju mladih“ - CEM I UG „Centar za omladinski rad i neformalno obrazovanje“ - CORNO u saradnji sa omladinskim organizacijama Forum MNE - Crna Gora, CzOR - Srbija, Triagolnik - Makedonija su realizovali projekat „Mladi i ključne kompetencije kao kamen temeljac za Europske integracije“

Cilj projekta je bio podići svijest o važnosti razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje u zemljama Zapadnog Balkana, kao neophodnog preduslova u procesu europskih integracija regije.

Primarna ciljna grupa projekta su mladi ljudi, predstavnici vlasti i predstavnici medija. Projekat je trajao godinu dana i sadržavao je sljedeće aktivnosti: Projektom su obuhvaćene radionice i istraživanje na temu "Razvoj ključnih kompetencija" u svakoj od zemalja gdje se implementuje ovaj projekat. Također, u mjesecu junu 2010. održane su 4 nacionalne konferencije na ovu temu (Sarajevo, Podgorica, Beograd i Skopje) koje su okupile sve potencijalno zainteresovane strane koje bave ovim pitanjem; vladina ministarstva, obrazovne ustanove i nevladine organizacije. Na osnovu svih aktivnosti uradjena je publikacija sa trenutnim stanjem na temu "Razvoj ključnih kompetencija", koja je dala presjek trenutne situacije u ove četiri zemlje, kao i preporuke i smjernice za dalji razvoj. Projekat se implementirao uz podršku BTD-Balkan trust for democracy.

5. Naziv projekta: „Alcohol free lifestyle“

Centar za edukaciju mladih u saradnji sa omladinskom organizacijom LINK – Udruženje za prevenciju bolesti ovisnosti (Sarajevo), je počeo implementaciju dvogodišnjeg projekta pod nazivom „Alcohol free lifestyle“ („Stil života bez alkohola“).

Problem konzumacije alkohola među maloljetnicima postaje alarmantan, a godišnja dob počinjanja konzumiranja alkohola postaje sve niža. Lažne priče o povezanosti alkohola sa tradicijom ne idu u prilog prevenciji ove bolesti koja definitivno predstavlja prepreku kako ličnom tako i društvenom napredovanju i razvitku.

Jedno od bitnijih pitanja kojim ćemo se baviti je i pitanje provođenja zakona u vezi sa alkoholom, posebno onog koji se odnosi na prodaju i točenje alkohola maloljetnicima. Smatramo da nadležni organi, usljed ograničenosti ili nemogućnosti, ne rade dovoljno pri sprovođenju tih zakona.

Krajnji cilj projekta je kreiranje sveobuhvatnog dokumenta koji će se ticati alkohola (Alcohol policy/Alkohol politika), i koji će biti jedinstven za teritorij cijele Bosne i Hercegovine.

Prva od aktivnosti ovog projekta je program edukacije vršnjačkih edukatora na temu štetnosti konzumacije alkohola, s ciljem edukacije i certificiranja mladih ljudi da u svojim lokalnim zajednicama prenose stečena znanja i vještine drugim mladim ljudima o važnosti zdravog okruženja bez alkohola i drugih opojnih sredstava, zagovaraju kreiranje novih i implementaciju postojećih zakonskih akti koje se odnose na nedozvoljenu prodaju alkohola maloljetnim licima i konzumaciju.

Trodnevni seminar na ovu temu se za 20 mladih ljudi iz Sarajeva, Travnika, Viteza i Zenice održao u Sarajevu od 10.-12.decembra 2010. u hotelu „Hollywood“ na Ilidži, na kojem su ovi mladi ljudi imali priliku da interaktivno učestvuju u kreiranju aktivnosti za za svoje vršnjake, a koje se tiču zagovaranja i kreiranja okruženja bez alkohola.

Isplanirane aktivnosti u vidu edukacije, različitih predavanja, radionica i zagovaranja implementacije zakona će biti implementovane u toku 2011.godine.

Projekat finansira IOGT NTO.

6. Naziv projekta: „Imaš izbor(e)!“

7. Naziv projekta: „Volontiraj – KREDITIRAJ!“

08.10.-Socijalni dan

Infohouse u saradnji sa Centrom za Edukaciju Mladih i još 16 partnerskih organizacija, općina i pojedinaca je u 2010.implementovao projekat „Volontiraj, KREDITIRAJ!“.

Centar za Edukaciju Mladih je u sklopu ovog projekta implementovao Socijalni dan u 2 općine Srednjobosanskog kantona, Travnik i Novi Travnik, i rasporedio 56 učenika/ca 5 škola iz Travnika i Novog Travnika, na radna mjesta u općinama Travnik, Novi Travnik i Vitez.

Socijalni dan se implementovao na nivou Bosne i Hercegovine, i preko 1600 učenika/ca 126 škola iz 54 grada Bosne i Hercegovine je mijenjalo svoj 1 školski dan za radni dan kod poslodavaca koji podržavaju projekat za dnevnicu od 20 KM, a novac je išao u Fond škola iz kojeg su se kreditirali najbolji projekti učenika/ca.

Firme, organizacije i pojedinci koji su kao poslodavci podržali ovaj projekat u Travniku i Novom Travniku su: Općina Travnik, Općina Novi Travnik, Nobil d.o.o, Javna komunalna preduzeća Bašbunar Travnik, Trebišnjica Nova Bila i Vilenica čistoća Novi Travnik, Tvornica košulja Men Travnik, Zanatstvo Travnik, HKC Nova Bila, Ukraas d.o.o Vitez, IBHI

ured Travnik, Centar za kulturu općine Travnik, Zavičajni Muzej Travnik, Gradska biblioteka Travnik, MAK BiH Travnik, Dječije obdanište Travnik i Naš dom d.o.o Travnik. Volontiraj-KREDITIRAJ je dobitnik prve nagrade Erste fondacije za društvenu integraciju 2008.

8. Naziv projekta: „Uvođenje i sprovođenje akademskog progama Razvojni omladinski rad u zajednici kroz unapređivanje saradnje u državama zapadnog Balkana“

U 2008. godini pokrenuta je inicijativa između predstavnika organizacija civilnog društva koje sprovode omladinski rad i visokoobrazovnih institucija: Univerzitet Novi Sad, Filozofski fakultet, odsek za pedagogiju, South East European University (SEEU), Makedonija; Univerzitet Zenica, Fakultet za pedagogiju; BiH; Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet; Univerzitet Jončoping, Švedska; Bologna Univerzitet, Italija; Univerzitet Ljubljana, Slovenija; Centar za omladinski rad i neformalno obrazovanje, BiH; Proni centar za razvoj mladih, BiH; Forum MNE, Crna Gora; Triagolnik, Makedonija; Unique mreža, Austrija, Centar za omladinski rad, Novi Sad, Srbija i Centrom za edukaciju mladih.

Osnovna namjera partnerstva je uvođenje akademskih visokoobrazovnih programa u različitim oblicima (dodiplomske studije, specijalističke studije, master studije i izborni predmeti razvojnog omladinskog rada na pomenutim univerzitetima u zapadnom Balkanu). Projekat je odobren od strane Europske komisije kroz program TEMPUS IV u trajanju od 2009.-2011.godine.

Kroz ovaj projekat se namjerava osigurati sprovođenje i uvođenje dodiplomskih studija, specijalističkih i master studija Razvojnog omladinskog rada u zajednici, kao i uvođenje izbornih predmeta u Univerzitetu u Zenici, odnosno Pedagoškom fakultetu.

Kroz ovaj projekat bi se trebala kreirati osnova za instutucionalizaciju dostupnog obrazovanja omladinskih radnika/ca kao i formalnog priznavanja zanimanja/profesije omladinskog rada u Bosni i Hercegovini.

Program se nastavlja i u 2011.godini, koja je ujedno i godina kad bi ovaj program trebao da krene sa implementacijom u okviru Pedagoškog fakulteta Zenica.

2.5.1. Projekti planirani i implementirani od strane volontera CEM-a:

1.Naziv projekta: „CEM Mjesečni žurnal“

Sažetak projekta:

U suradnji sa Radio Postajom Vitez, na 91.3 Mhz, svake zadnje srijede u mjesecu volonteri/ke CEM-a Vitez realizuju edukativne radio emisije posvećene mladima.

Pored edukativnih tema, prezentuju se i aktivnosti, te implementirani projekti CEM-a.

Zahvaljujući podršci Radio Postaje Vitez, ove emisije se realizuju već 4 godine.

U 2010.godini ostvarila se dodatna saradnja sa RP Vitez, i u sklopu ove emisije emitovane su i kratke informativno-edukativne poruke o aktivizmu i volonterizmu mladih.

Datum implemetacije projekta: Januar-Juli 2010.

2. Naziv projekta: „Dan bez interneta“

Sažetak projekta:

U realizaciji projekta pod nazivom „Dan bez interneta“, aktivno učešće je uzelo 17 volontera Centra za edukaciju mladih.

Cilj projekta je bio ukazati mladim ljudima na štetnost interneta. Projekat se sastojao od nekoliko povezanih društvenih igara, kroz koje su posjetioci testirali svoje kognitivne i fizičke sposobnosti, družili se, i provodili korisno svoje vrijeme bez interneta.

U vanjskoj implementaciji projekta koji se održao ispred Centra za edukaciju mladih, učešće je uzelo preko 30 mladih ljudi i 17 volontera Centra za edukaciju mladih.

3. Naziv projekta: „Pobjedimo siromaštvo duha“

Sažetak projekta:

Centar za edukaciju mladih Zenica je u sklopu projekta „Pobjedimo siromaštvo duhom“, realizovao mirnu šetnju ulicom Maršala Tita, te održao javni skup na platou robne kuće

Bosanka 13.11.2010. Ovom prilikom su volonteri naše, kao i prijateljskih nevladinih organizacija izašli na spomenutu ulicu sa transparentima sa porukama za borbu protiv siromaštva, kao i održali javni skup na platou robne kuće Bosna, gdje je upriličeno potpisivanje peticije za razvijanje Nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Ovaj projekat nastao je kao rezultat učestvovanja volontera Centra za edukaciju mladih u ljetnom kampu u Bugarskoj na temu „Poverty has a face of a woman“, a cilj je bio da se podigne svijest o problemu siromaštva u našoj zajednici.

Projekat su podržali mladi Crvenog križa Zenica, pokret Dosta, udruženje za afirmaciju informatičke pismenosti INPUT, te Prva bosanskohercegovačka zenička omladinska radna brigada Josip Broz Tito.

4. Naziv projekta: „Flash mob Zenica“

Sažetak projekta:

Aktivnost koja je u 2010. godini uključila najveći broj mladih ljudi je Flash mob. Radi se o plesnoj koreografiji velike grupe ljudi koja za cilj ima da javnosti pošalje neku poruku. Pored toga, kako početak i kraj plesa nema nikakvu posebnu najavu kao ni popratne efekte, ples ostavlja impresivan utisak na posmatrača.

Ovaj ples se u prostorijama Centra za edukaciju mladih vježbao oko mjesec dana, i u aktivnost je bilo uključeno oko 130 mladih ljudi.

Flash mob je implementiran 20.03.2010.- na dan Zenice-kao rođendanski poklon gradu od mladih ljudi. Aktivnost se implementirala u atrijumu tržnog centra Džananović, što su popratili lokalni mediji i pojedine novinske agencije.

2.6. Broj korisnika i medijski nastupi u 2010.godini

Zahvaljujući dobro organizovanim aktivnostima za mlade, i sve građane/ke zajednica u kojima CEM djeluje, kao i poboljšanoj i razvijenoj strategiji za odnose s javnošću, iz godine u godinu broj korisnika usluga i programa CEM-a se sve više povećava.

Edukativni programi, treninzi, kursevi i radionice su okupili ca **2890** mladih osoba koje su stekle nova znanja i vještine iz polja omladinskog aktivizma, volonterizma, strateškog planiranja i implementiranja aktivnosti.

Sve naše prezentacije i ostali vanjski događaji su imale zavidnu posjetu i indirektno konzumiranje koje prelazi brojku od **35 000**.

Web i mediji

1. Zvanična stranica CEM-a, www.cem.ba

Tokom 2010. godine Centar za edukaciju mladih je putem svog web portala www.cem.ba svakodnevnim postavljanjem novih informacija ali i brigom o preglednosti portala, omogućio svim posjetiocima transparentan uvid u sve aktivnosti Centra za edukaciju mladih.

Statistički podaci pokazuju da je ove godine web stranica posjećena **18 778** puta, od toga jedinstvenih posjetilaca (posjeta sa IP adrese pojedinačnog računara) u broju od **10 285** ili u prosjeku mjesečna posjećenost je oko **900** različitih posjetilaca.

2. Web portali koji su popratili naše aktivnosti u 2010. godini su:

- www.tnt.ba zvanični medijski promotor CEM-a
- www.sarajevo-x.com
- www.hronika.ba
- www.travnik-grad.com
- www.opet.ba
- www.fena.ba
- www.source.ba
- www.reci.ba
- www.hercegbosna.org
- www.bhmagazin.com
- www.bih-rss.net
- www.bizon.ba
- www.ljiljan.ba
- www.sredisnjabosna.com
- www.mladi.info

- www.zenicablog.com
- www.zenica-online.com

3. Radio televizijske kuće koje su pratile naše aktivnosti su:

- RT Travnik
- RT Zenica
- BHT1
- FTV
- TNT radio Travnik
- RP Vitez
- Radio Zenit, Zenica
- Radio Q, Zenica
- Radio Mostar
- BHR1
- ITC Kakanj
- TV Kiseljak
- NTV Hayat
- TV 1

Tokom 2010.godine imali smo mnogo radijskih i televizijskih nastupa, gostovali u mnogim emisijama, od kojih posebno ističemo emisiju „Sve u svemu“ BHT1, u kojoj smo dva puta bili gošće i razgovarali o aktuelnim aktivnostima Centra za edukaciju mladih. BHR1 je također mnogo puta emitovao uživo javljanja iz Centra za edukaciju mladih, kao i sve ostale RTV kuće koje smo naveli.

4. Pisani mediji

Dnevni Avaz, Naša riječ, Večernji list, Dnevni list i Superinfo su objavljivali informacije o CEM-u kroz 2010.godinu.

2.7. Ostvarena saradnja

Kao i prethodnih godina, CEM je nastavio saradnju kako sa organizacijama civilnog društva, tako i sa vladinim tijelima i organima uprave.

Uživamo podršku ne samo općina u kojima djelujemo već i Ministarstava za obrazovanje, sport i kulturu SBK i ZE-DO kantona, Federalnim ministarstvima i školskim institucijama koje su sudjelovale u implementaciji naših programa i projekata.

Nastavili smo uspješnu saradnju sa World Visionom, uredom u Zenici, za koje smo u 2010.godini održali nekoliko treninga izgradnje kapaciteta njihovih lokalnih partnera, kao i pružanja konsultantskih usluga.

Ekspertizu CEM-a koristilo je još mnogo organizacija, ponajviše u sklopu Resursnog centra za područje Srednjobosanskog kantona i grada Zenice.

U 2009. godini CEM je ostvario suradnju i sa Komisijom za mlade općine Travnik sa kojom je u 2010.godini kreirao Omladinsku politiku općine Travnik u sklopu projekta kojeg je finansirao UNDP BiH.

Partnerske odnose smo izgradili sa organizacijama:

- Link Sarajevo
- CCI – Centri civilnih inicijativa
- CPCD – Centar za promociju civilnog društva
- Mreža resursnih centara BiH

Postali smo također i član europske mreže mladih Active, mreže IOGT International i nastavili saradnju sa članicama mreže u sklopu Forum syda.

3. Rekli su o nama...

Teško je mjerljivo u kojoj količini prema mladima usmjeren rad doprinosi njihovom shvatanju i prihvatanju volonterskog rada. Kako bi smo ipak iskustva mladih ljudi koji prolaze programe CEM-a prikazali i stavili na prvo mjesto kao rezultat uspješnosti rada, u prilogu iskustvo jedne volonterke:

„Moje ime je Grizić Selena. Volonterka sam Centra za Edukaciju Mladih, i prošla sam kroz ciklus treninga "Budi promjena, volontiraj, 2010", te, u sklopu ciklusa, kroz projekt "Resetuj svijest". Utisaka je mnogo, ali izdvojila bih jedan od njih, stečen tokom posjete odjelu pedijatrije Kantonalne bolnice "Travnik"- susret sa jednom oboljelom djevojčicom.

Stigli smo u bolnicu. Prikupljenih sredstava je bilo dosta. Stavili smo ih na veliki sto, sve zajedno, ne želeći da išta otvaramo, misleći da će djeci biti zanimljivije. Ubrzo se pokazalo da smo bili u pravu. Uzbuđeno su birali darove. Neki vole male plišane igračke, drugi kamione, a većina se odlučila za likove iz omiljenih crtanih filmova. Međutim, jedna lutka nije bila u stanju da s drugom djecom uživa u onom što su dobili. "Metastaza na mozgu... U jako lošem je stanju... Čekaju, da umre..."-stotine misli oblikovanih u nedovršene rečenice prolazile su mojom glavom, ali ona "čekaju da umre" je bila nekako najokrutnija. Jeza se uvlačila u svaki segment moga tijela. Altijana, jedan od omladinskih radnika, je tražila par osoba koje bi odnijele dio igračaka upravo toj djevojčici. Naglasila je da to trebaju biti osobe koje će moći podnijeti prizor koji slijedi. Nisam bila sigurna da li to mogu, jer se, do tada, nisam susretala sa sličnim situacijama. Ali, javila sam se.

Približavanje bolničkoj sobi u meni je budilo mnogo emocija. Za nekoliko sekundi smo bili unutra. Na krevetu je ležalo malo ljudsko biće koje je naglo micalo tijelo samo kada bi kašljalo, a to se neprestano dešavalo. Bilo je očito da je umorna i iscrpljena od svega, iako na prvi pogled nije pokazivala mnoštvo unutrašnjih doživljaja stvarnosti u kojoj se nalazi. Ličila je na lutku kojoj je oduzet osmijeh s lica, a mi smo bili ti koji su joj osmijeh pokušavali vratiti. "Kako sudbina zna biti gorka", pomislih, pogledavši u njene mlade roditelje, dok su se moje oči punile suzama.

Svjetlost dobre volje se kroz prizmu prelamala u spektar osjećanja; počevši od gorčine, tuge i boli, sve do sreće, zadovoljstva i ljubavi. Postojala je neka čudesna nit koja me povezivala s tom djevojčicom. Možda zvuči otrcano, ali je postojala.

Pogled sam usmjerila prema Altijani, uvijek nasmijanoj i veseloj, ali ne, ovaj put na njenom licu nisam opazila ni tračak osmijeha, i to me nagna da se trgnem, te u sebi kažem: "Ne možemo ništa učiniti."

I znate šta mi je u tom trenutku pružalo utjehu? Tješila me izreka: "Kada spasiš jedan život, kao da si spasio cijeli svijet." Istina, djeluje apstraktno, baš kao i cilj projekta koji postavljamo na samom početku. Podciljevi su realni. Jedan od naših podciljeva je bio uljepšati ovoj djeci dan; dati im priliku da se osjećaju poput svake zdrave osobe.

U vezi sa do sada navedenim, rekla bih: "Kada nekome uljepšaš dan, kao da si mu uljepšao cijeli život." Satima bih mogla pričati o ovome, ali mi ni cijela vječnost ne bi bila dovoljna da stvorim potpunu sliku o onome što sam doživjela tokom realizacije projekta "Resetuj svijest", te tokom cijelog ciklusa treninga "Budi promjena, volontiraj, 2010". Neke stvari nije moguće opisati. Morate ih doživjeti. Sretna sam što sam već imala i iskoristila priliku da prođem kroz nešto ovakvo. Tek počinjem shvatati da smo ovim treninzima dobili mnogo više nego što smo dali. Naravno, ne u materijalnom smislu.

Okrenite se malo. Posmatrajte svijet oko sebe. Nije savršen, zar ne? Toliko toga biste željeli promijeniti. Ponavljajući u sebi riječi "ja to mogu, ja to želim", željela sam i ja. Želim još uvijek. Nakon 19.09. ove godine, odnosno po završetku treninga „Pisanje projektnih prijedloga“, napokon mogu reći - ja to ZNAM.

Hvala vam što ste došli da nas podržite. Hvala vam što vjerujete u nas i što nam dajete još veću motivaciju da se borimo za bolje danas, za bolje sutra. Posebno bih se zahvalila našim omladinskim radnicima, bez kojih ovo sve ne bi bilo moguće."

Selena Grizić, govor za promociju projekta „Budi promjena volontiraj!2010“

3.0. Zahvalnice

3.1. Članovi/ce upravnog odbora

- Irena Batić
- Haiša Halilović
- Sandra Gazibarić
- Esmā Hopić
- Admir Arnautović

3.2. Partneri i donatori

- Sida – Švedska međunarodna razvojna agencija
- Forum Syd Švedske
- Forum Syd Balkans Programme
- Općina Travnik
- Općina Vitez

- Općina Zenica
- Mjesne zajednice općine Travnik
- Ministarstvo obrazovanja Srednjobosanskog kantona
- Ministarstvo obrazovanja Zeničko-Dobojskog kantona
- Komisija za mlade općine Travnik
- UNDP BiH
- CCI – Centri civilnih inicijativa
- SHL – Schüler helfen leben, Sarajevo
- CPCD- Centar za promociju civilnog društva
- BTD-Balkan trust for democracy
- Link Sarajevo
- Forum MNE – Forum mladi i neformalna edukacija, Crna Gora
- Triagolnik - Centar za neformalno obrazovanje, Makedonija
- CORNO Centar za omladinski rad i neformalno obrazovanje, Doboj, Bosna i Hercegovina
- PRONI Centar za omladinski razvoj, Brčko, Bosna i Hercegovina
- Centar za omladinski rad CZOR, Novi Sad, Republika Srbija
- BH Telecom, Bosna i Hercegovina

3.3. Mediji

- TNT radio, zvanični medijski promotor
- TV Travnik
- TV 1
- Radio postaja Vitez
- Radio Q, Zenica
- TV 1
- Dnevni avaz

3.4. Web portali

- www.tnt.ba
- www.hronika.ba
- www.travnik-grad.com

Centar za edukaciju mladih CEM